

Uvodnik

Piše
Dražen KATALINIĆ

Sindikati se ne boje »fukse«

Još u siječnju prošle godine, kada su započeli pregovori Vlade sa sindikatima javnih službi o novim kolektivnim ugovorima, Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja resornom je ministarstvu poslao svoj prijedlog novih koeficijenata s obzirom na to da nisu bili zadovoljni prijedlogom novih koeficijenata za nastavna radna mjesta na fakultetima, visokim učilištima i institutima koje su od Vlade dobili prije Božića. Već tada su iz sindikata poručili da su razočarani koeficijentima te da se novim zakonom sustav dodatno degradira. Tada su još neki sindikati iz javnih i državnih službi najavljivali prosvjede i štrajkove, no nakon objave koeficijenata mnogi su utihnuli, a iz Sindikata policije, koji je zadovoljan koeficijentima, tada su poručili kako ne vidi razlog za »histeriju«. I to unatoč izjavi ministra rada Marina Piletića kako »nema potrebe nove koeficijente vezati uz neke druge parametre, posebice inflaciju, jer za to postoje pregovori o osnovici«.

Sindikati iz prosvjete i visoke znanosti čak su i prešli preko te ministrove izjave, a onda je uslijedilo ono što ih je natjeralo da održe prosvjed usred zagrebačkog adventa - najava uvođenja modularne nastave i ocjenjivanje zaposlenih u prosvjeti te novi zakonom o plaćama. Sindikati su na to odgovorili s tri svoja zahtjeva, odnosno tražili su izuzeće ili promjenu cijelog sustava ocjenjivanja, zatim da se izbací mogućnost otkaza kao posljedice tog ocjenjivanja te da ukine ograničenje od 20 posto za ugovaranje dodataka kroz kolektivne ugovore. Od božićnih blagdana, kada su ministarstvu poslali svoje zahtjeve, sindikati su, eto, dočekali i uskršnje, a kako im nije odgovoreno na njihove prijedloge, morali su organizirati štrajk. Jedino što su od Vlade dobili je poruka da se štrajk neće platiti, što je uplašilo čistačice i domare koji su ipak odlučili ostati na svojim radnim mjestima, a učitelji, profesori i nastavnici im to ne zamjeraju. Posebno oni koji će dobiti »fukse«, tj. naknade koju daje resorni ministar Fuchs onima koji dođu na posao. Vladi poručuju da ih time neće razjediniti, ali ni zastrašiti, voput prijetnji da će školske godine zbog štrajka trajati dulje. Što su u sindikatima shvatili kao još jedan Vladin pokušaj razbijanja štrajka, odnosno okretanja roditelja i djece protiv nastavnika.

Ministarstvo obrazovanja i Vlada zamjerali su se prosvjetnim sindikatima još prije godinu dana, kada je obznanjena povijesna reforma koeficijenata i kada su plaće u javnom sektoru osjetno premašile one u privatnom, no plaće prosvjetara nisu. Sindikate je tada posebno razbjesnio premijer Plenković koji je na sjednici Vlade iščitavao nove, rekordne iznose plaća za sva radna mjesta u javnom sektoru u neto iznosu, dok je plaće nastavnika i profesora izgovarao u bruto iznosu, što je stvorilo privid da su plaće u prosvjeti također jako porasle, a nisu. Činjenica je da su prosvjetni sindikati tada ostali sami jer drugi nisu vidjeli razlog za »histeriju«, a čak je i Hrvatska udruga poslodavaca zašutjela jer se bruto plaće nastavnika i profesora očito uklapaju u njihovu mantru da »rast plaća ne prati rast produktivnosti«. Rezultat je, kako kažu sindikalisti, nedopustivo veliko zaostajanje plaća u obrazovanju u odnosu na ostale zaposlene u javnim službama. Stoga se pitaju - zašto nam nedostaje toliko nastavnika ako su im plaće toliko velike!?

Druga je stvar što se nastavniku ne može izračunati njegova »produktivnost« sve i da se hoće. Ali mu se zato može dati otkaz ako prođe u oće među sobom ocjenjivanju nastavnika, ideja od koje se prosvjetarima diže kosa na glavi. Ali ne i koeficijenti.

Sindikati su se ovog puta odlučili na cirkularni štrajk pa ovih dana nema nastave u Istarskoj, Primorsko-goranskoj i Ličko-senjskoj županiji, a do kraja tjedna ne bi je trebalo biti ni u sjevernoj Hrvatskoj, dok bi idućeg tjedna štrajk trebao biti okrunjen obustavom nastave u zagrebačkim školama i velikim prosvjedom u Zagrebu, najvjerojatnije 25. travnja. Prosvjed je bio i tijekom najljepšeg europskog adventa koji su nastavnici mogli samo gledati jer za trošenje, kako su rekli, nisu imali novca. Poručuju da Vlada nije spremna saslušati 30 tisuća ljudi. Ona ih penalizira, kažu, a na kraju i vrijeđa.

Jasna poruka prosvjetara s riječkog Kampusa

OBUSTAVA RADA U tri županije u osnovnim i srednjim šk

Sanja GAŠPERT
Snimila Ana KRIŽANEC

U tri županije zapadne Hrvatske, Primorsko-goranskoj, Istarskoj i Ličko-senjskoj jučer je održan treći cirkularni štrajk u obrazovanju i znanosti u organizaciji Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja i Školskog sindikata Preporod, u kojem je, prema preliminarnim rezultatima objavljenim na konferenciji za novinare ispred riječkog Učiteljskog fakulteta, ukupno sudjelovalo oko 3.900 djelatnika u osnovnim školama, srednjim školama, visokim učilištima i institutima, odnosno odaziv je bio 76 posto.

Ujednačavanje plaća

Materijalni zahtjev sindikata se, kao i u prethodna dva štrajka održana prošli tjedan u Dalmaciji i Slavoniji, odnosi na povećanje koeficijenta ili privremeni sektorski dodatak, dok se nematerijalni odnose na jednogodišnju odgodu modularne nastave u strukovnim školama, izuzeće od ocjenjivanja radnika u obrazovanju te ujednačavanje plaća na visokim učilištima.

- Štrajk je po treći put uspio. Imamo protiv sebe Vladu, ministra, koji se trude opstruirati naše aktivnosti na sve moguće načine, pa su sada počeli sazivati i službene sastanke u

U obrazovanju oko četiri tisu Gorana, Istra

Sindikati traže povećanje koeficijenta ili privremeni sektorski dodatak, jednogodišnju odgodu modularne nastave u strukovnim školama te izuzeće od ocjenjivanja radnika u obrazovanju

dane štrajka, ali ne uspijevaju. Danas je ukupno u sve tri županije štrajkalo blizu četiri tisuće djelatnika, ali će ta brojka još rasti jer neke škole rade u poslijepodnevnoj smjeni. Ti rezultati nas ohrabruju i govore nam da moramo nastaviti dalje složno, zajedno i odlučno, rekao je Matija Kroflin, glavni tajnik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja.

Dodao je kako se u srijedu 9. travnja štrajk seli u Sjevernu Hrvatsku, pa će se obustava rada odvijati u osnovnim i srednjim školama Koprivničko-križevačke, Varaždinske i Međimurske županije. Konačno, posljednji, peti cirkularni štrajk, zakazan je za petak, 11. travnja u Središnjoj

Hrvatskoj, u Gradu Zagrebu, Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj, Krapinsko-zagorskoj i Zagrebačkoj županiji.

- Bit će to još snažniji i još brojniji štrajkovi jer nas svakodnevno na to motivira Vlada koja obmanjuje javnost govoreći da im je stalo do učenika i studenata. Da im je stalo ne bi dopustili ovo, mi danas ne bismo bili u štrajku, rekao je Kroflin, dodajući kako obrazovanje i znanost Vladi trebaju postati bitni i onda problema neće biti.

Najranjiviji u sustavu

Predsjednik Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske Zrinko

Turalija poručio je Vladi da je ljudima koji su u štrajku stalo do obrazovanja te da sindikati konačno hoće ministra, državne tajnike i Vladu kojima će isto tako biti stalo do obrazovanja.

- Odluka Vlade da se ne plati dan u štrajku svakako je pri donijela tome da oni najranjiviji u sustavu, a to su naši domari, spremačice, pomoćno tehničko osoblje ne sudjeluje u štrajku, mi im to ne želimo jer kada netko ide gaziti te ljude koji imaju 800 ili 900 eura plaću i uzimaju im dnevnice, razumljivo je da ti ljudi ne mogu punim jedrima sudjelovati u tim našim akcijama. Da je Vladi bilo stalo do pravih podataka, onda ne

U OŠ Vežica na nastavi samo troje učenika i učitelja

Odaziv štrajku na Filozofskom fakultetu u Rijeci bio je visokih 85 posto, pa su predavaonice prvog dana novog radnog tjedna mahom bile prazne.

- Štrajkamo zbog nepravde i položaja prosvjetnih djelatnika u društvu, koji se pogoršao prošle godine donošenjem zakona o plaćama, gdje su koeficijenti različiti za iste poslove, u našem slučaju i manji. Smatramo da je obrazovni sustav, koji bi trebao biti temelj svega, kod nas u jako lošem stanju. Nadamo se da će Vlada shvatiti koliko je obrazovni sustav bitan jer bez njega nema dobrog doktora, suca, učitelja, policajca, rekla je sindikalna povjerenica Nezavisnog

sindikata znanosti i visokog obrazovanja Gordana Dželalija.

U Medicinskoj školi Rijeka odaziv je bio 70 posto, nastava se nije održala, možda tek sat ili dva, a među štrajkašima je bio dio i vanjskih suradnika koji u toj školi rade na nekoliko sati.

- Odaziv je bio kao i na prošlom štrajku i mi smo jako zadovoljni. Učenici su dobili upute i većina ih je ostala doma. Posebno smo zadovoljni involviranošću ljudi koji su sada puno bolje upućeni i znaju za što štrajkaju, za što se bore, istaknula je Danijela Rogić, sindikalna povjerenica Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske.

Samo troje učenika i troje nastavnika bilo je jučer na nastavi u Osnovnoj školi Vežica, gdje je, prema informacijama sindikalne povjerenice Školskog sindikata Preporod Mirele Babić, odaziv na štrajk bio visokih 90 posto.

- Za troje učenika organizirana je nastava tako da nije bilo problema. Odaziv na štrajk bio je jako dobar, 27 naših članova je štrajkalo, a isto toliko i onih koji nisu članovi. Ponosni smo na naše kolege koji misle svojom glavom, rekla je Babić.

U riječkom Centru za odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama nastava je održana uz prilagodbe, a od 112 zaposlenih štrajkalo je njih 33.

K. ŠTEDUL FABAC/PIXSELL

SVE JE SPREMNO ZA OBUKU ROČNIKA

SLUNJ » Ministar obrane Ivan Anušić i načelnik Glavnog stožera OS RH general Tihomir Kundid obišli su jučer objekte za polaznike temeljnog vojnog osposobljavanja na Vojnom poligonu »Eugen Kvaternik« u Slunju i poručili da je sve spremno za

obuku ročnika, koja može početi već sutra. Kundid je Anušiću pokazao spavaonice, učionice i blagovaonicu te ostali prostor u kojemu će boraviti ročnici za dvomjesečnog osposobljavanja.
- U potpunosti smo spremni provoditi temeljno

vojno osposobljavanje kroz pet naraštaja godišnje, osam stotina ročnika u naraštaju, poručio je Anušić. Podsjetio je kako je nekad vojni rok trajao šest mjeseci, sada će trajati dva mjeseca, a civilno služenje vojnog roka tri ili četiri mjeseca. (Hina/M.B.)

Idući korak sindikati će objaviti nakon Uskrsa

3.
cirkularni štrajk održan jučer, najavljena još dva

plama te fakultetima odaziv je bio 76 posto

u štrajkalo će Primoraca, na i Ličana

Željko Stipičić, Matija Krofelin i Zrinko Turalija zadovoljni odazivom

U riječkoj Medicinskoj školi odaziv je bio 70 posto

bi prije prvog jednodnevnog štrajka 19. ožujka donijela ekspresno, putem hitne telefonske sjednice, odluku o uskratu jedne dnevne. Vlada, ministar i državni tajnici pridonijeli su tome da ograniče zakonski utemeljeno pravo na štrajk i iskazivanje nezadovoljstva. Odaziv na štrajk od 76 posto, kao i brojka od 600 onih koji nisu članovi sindikata, kao i članovi sindikata koji nije zajedno s nama u ovoj priči, ali koji su poznali naše zahtjeve i kao svoje zahtjeve, šalju jasnu poruku, rekao je Turalija.

Dodaje da ova tri sindikata imaju oko trideset tisuća članova koje Vlada nije spremna

saslušati, koje Vlada minorizira, omalovažava i vrijeđa.

- Moraju znati da će nas vidjeti na Jelačić placu vrlo brzo i onda neka nas prebroje, neka čuju što ljudi misle i neka vide koliko je njihovo nezadovoljstvo, poručio je Turalija.

Miniranje akcije

Kako je najavio predsjednik Školskog sindikata Preporod Željko Stipičić, veliki prosvjed prosvjetara na Trgu bana Jelačića u Zagrebu najvjerojatnije će biti održan nakon uskrasnih blagdana, 25. travnja, a na njemu se očekuje najviše prosvjednika do sada, daleko više nego na prošlogodišnjem prosvjedu koji je

okupio između devet i jedanaest tisuća prosvjednika i bit će to, prema riječima Stipičića, sigurno jedan od najvećih obrazovnih prosvjeda.

- Sindikati danas imaju razloga biti zadovoljni. Unatoč zastrašivanjima koja su išla od izvanrednih, gotovo ponoćnih sjednica Vlade, na kojima se donosila odluka o tome kako ovaj štrajk nikome neće biti plaćen, preko famozne »Fuksice«, gdje se pokušalo na ružan način kolegu protiv kolege usmjeriti plaćanjem prekovremenog rada nekome tko minira rad svog kolege. To je stvaranje zavađe u zbornici, miniranje ove akcije. Treći vid zastrašivanja dogodio se tijekom proteklog vikenda, kada je objavljeno da će nastavna godina trajati dulje zbog sindikata. Do kraja nastave ima još dosta tjedana, i mi ni sami ne znamo kamo će nas ove naše akcije odvesti, ali kada Vlada najavljuje produžetak nastave, želi protiv nas okrenuti roditelje i učenike, međutim, oni stoje iza nas, istaknuo je Stipičić. Zaključuje da podrška s terena sindikatima daje za pravo da ustraju.

- Nakon dva ovotjedna štrajka, nakon Uskrsa ponovo ćemo se pojaviti i vrlo jasno reći koji nam je idući korak. Ako je Vlada mislila da će brzopotezno riješiti problem s ovim sindikatima, gadno se Vlada Republike Hrvatske prevarila. Ulog je ovaj puta prevelik, ovi sindikati neće izdati sve svoje članove i one koji su nam dali podršku, idemo do kraja, idemo do konačnog uspjeha, rekao je Stipičić.

Počelo suđenje za ubojstvo šest osoba u Domu u Daruvaru

Pahokiju prijeti 50 godina zatvora

Optuženi je došao u Dom za starije kako bi platio račun za smještaj svoje majke. Nakon kratkog razgovora s vlasnicom doma, izvukao je pištolj i počeo pucati

Nisam kriv - kratko je nakon pročitane optužnice, na pitanje Maje Sikore, sutkinje Županijskog suda Bjelovar, odgovorio Krešimir Pahoki (51), optužen za stravičan zločin u Daruvaru, kada je lani u Domu za starije osobe ubio šest osoba. Među žrtvama je bila i njegova majka. Ukoliko mu se dokaže krivnja, Pahoki bi ostatak života trebao provesti iza zidova zatvorskih rešetaka jer mu prijete maksimalna, 50-godišnja zatvorska kazna.

Počeo pucati

Prema optužnici Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru, Pahoki je optužen za čak 13 ozbiljnih kaznenih djela, uključujući teško ubojstvo majke i još četiri kaznena djela teškog ubojstva. Osim toga, tereti ga se za ubojstvo, tri kaznena djela teškog ubojstva u pokušaju, dva kaznena djela ubojstva u pokušaju, dovođenje u opasnost života i imovine općeposnom radnjom te nanošenje teške tjelesne ozljede.

Zločin koji je šokirao žitelje Hrvatske dogodio se u prijedpnevnom satima 22. srpnja prošle godine. Pahoki je došao u Dom za starije osobe Vianey kako bi platio račun za smještaj svoje majke. Nakon kratkog razgovora s vlasnicom doma, izvukao je pištolj i

počeo pucati na prisutne. U samo nekoliko minuta Pahoki je usmrtio pet osoba - njegovatelja, svoju majku i još troje korisnika doma. Šesta žrtva je od posljedica ranjavanja kasnije preminula u virovitičkoj bolnici. Inače, 51-godišnjem umirovljenom vojnom policajcu za počinjena kaznena djela prijete od 40 godina, no ona zbog kaznenih djela u stjecaju može biti i 50 godina zatvora.

Na suđenju u ponedjeljak ispitano je sedam svjedoka, a dvije djelatnice. Doma za starije osobe tražile su da se za njihovog svjedočenja, zbog straha i nelagode Pahoki udalji iz sudnice. Ispitivanje još šest svjedoka nastavit će se u utorak, dok će u srijedu svoj nalaz dati vještaci.

Hrabra konobarica

Ništa nije upućivalo na masakr toga srpanjskog prijepodneva. Pahoki je, kao i svakoga dana, došao u kafić Daruvarac, koji se nalazi u neposrednoj blizini Doma za starije osobe. Naručio je piće gostima u kafiću, a nakon toga samo kratko rekao: »Idem nešto obaviti.« Nakon nepunih pola sata vratio se u kafić s pištoljem u rukama te ga stavio na stol. Konobarica koja se nalazila u kafiću uplašila se i otrčala u vrt te je o gostu s pištoljem obavijestila drugu konobaricu. Ona je bez puno razmišljanja ušla u

kafić, prišla Pahokiju i rekla: »Nemoj mi raditi gluposti«, na što joj je Pahoki rekao da ga samo pusti na miru jer je upravo ubio osam osoba... Konobarica je potom otišla do drugih gostiju koji su se nalazili u kafiću, i tihim glasom im rekla da se ustanu i napuste kafić. Kada su to učinili, konobarica je pozvala policiju, čiji su djelatnici, u civilu, brzo došli. U kafić su ušli kroz skladište, a potom i vrta. Prišli su Pahokiju, koji je mirno sjedio, te su ga savladali, stavili mu lisice na ruke i uhitili. Ubrzo su stigle strašne vijesti iz nedaleko udaljenog Doma za starije osobe.

Umirovljeni vojni policajac i prije počinjenog masakra bio je poznat policiji koja je prema njemu postupala triput, dva puta zbog narušavanja javnog reda i mira, a jednom za obiteljsko nasilje. Mjesec dana prije šesterostrukog ubojstva, Pahoki je teško ozlijedio čovjeka, a postojale su informacije da mu je tada prijetio oružjem.

- Radilo se o sukobu s poznanikom, obojica su bila u alkoholiziranom stanju. Ta osoba je zadobila teže ozljede, a kriminalističko istraživanje još nije završeno, rekao je prošle godine ravnatelj policije Nikola Milina. Pištolj iz kojeg je počinio zločin u Domu za starije osobe bio je ilegalan, nije imao dozvolu za njega.

Milan BUGARIĆ

Optuženi Krešimir Pahoki na sudu je rekao da nije kriv

NEVA ŽGANEC/PIXSELL